

IN MEMORIAM

Dr ing. ARMIN MOSKOVIĆ

Dr ing. A. Mosković se rodio 14. 1. 1887. godine u Zagrebu. Poljoprivredne nauke završava prije 50 godina (1909) u Beču te dobiva naslov inženjera agronomije. Nakon završenih studija godinu dana bio je na praksi na Zemaljskom dobru u Božjakovini. Krajem 1910. god. postavljen je za vježbenika u Zavodu za istraživanje tla u Zagrebu. U novembru 1912. godine doktorira u Beču na tezi: »Najmanji kapacitet tla za vodu i njeni uzroci«. 1922. god. je unapređen za pristava, a iza smrti prof. Šandora postaje direktor Zavoda za istraživanje tla. Kasnije taj Zavod ulazi u sastav Poljoprivredne ogleadne i kontrolne stanice, te dr A. Mosković postaje šef Odjela za pedologiju i agroklimatologiju. Na ovom položaju ostaje do 20. VIII 1936.

Nakon penzioniranja prelazi na rad u Jugoslavensku štampu u Zagrebu, gdje je osnovao: »Poljoprivredne novosti«. Nakon dolaska Nijemaca u Jugoslaviju, dr A. Mosković je proganjan i zatvaran. U julu 1941. odlazi u Split, a odatle na Hvar. Ovdje ga organizacija NOB-e prebacuje u Italiju (1944). Jedno vrijeme živi u Rimu (1951), a kasnije odlazi u USA, gdje stručno radi u podmakloj dobi do penzije.

U USA pokojnik se je vidno istakao. Postiže stručna i znanstvena priznanja. Dobio je u znak priznanja američku i našu mirovinu. Vraća se u domovinu gdje neprimjetno živi i radi.

Umro je 26. 10. 1978. u Zagrebu ispraćen od prijatelja i rodbine. Pisac ovih redaka oprostio se je s pokojnikom u ime agronoma SR Hrvatske.

Rad dr A. Moskovića, do njegovog penzioniranja prije rata, kreće se oko slijedećih problema:

1. Agrogeološko kartiranje tala
2. Agromelioracije
 - a) Regeneracija vinograda uništenih filokserom,
 - b) Melioracija ličkih vriština
 - c) Melioracija podravske pijesaka
 - d) Melioracija halofitnih tala u Slavoniji.

Njegovi radovi su štampani u našim časopisima, a većina ih se nalazi u Zlokovićevoj knjizi: »Bibliografska građa za pedološko proučavanje jugoslavenskih zemalja«.

U vezi pitanja melioracija vriština, smatra se pionir i klasikom za navedeni problem. Iako je prošlo već gotovo četvrt stoljeća, kako je dr A. Mosković napustio rad na pedologiji i agromelioracijama, problemi, koje je proučavao i rješavao, i sada su suvremeni.

U USA (1951—1954) radio kao kemičar u odjelu za insekticide, kod Shell Development — Dencer Colorado. Ovdje radi na izradi metodike za kontrolu poljoprivrednih insekticida. 1954. godine je zaposlen kao kemičar na College of Agriculture-Clemson South Carolina gdje proučava vitamine i ljudskoj ishrani, a naročito B₁ (thimian), 1955. god. prihvaća mjesto, koje mu bolje odgovara na University of Florida — Department of Soils proučavajući dušik u tlu. Ovdje je izradio originalnu metodu određivanja sveukupnog dušika u tlu.

Dr A. Mosković je i protiv svoje volje, napustio prije gotovo četvrt stoljeća zavodski rad, ali se ipak njemu vraća već u podmakloj dobi.

Najbolju sliku rada dr A. Moskovića dobit ćemo pregledom njegovih radova, koje prema godinama izlaženja ovdje donosimo:

1. O melioraciji slavonskih slanjača. Narodne novine LXXIX, 259. Zagreb, 1913.
2. Tipovi tla u Slavoniji. Vijesti geološkog povjerenstva za Kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju. III — IV. Zagreb 1912/13.
3. Bodentypen aus Slavonien, Berichte d. gaol. Kommis. d. Kön. Kroat. — Slav. Bd III — IV. Zagreb, 1914.

4. Izvješće o agroekološkom kartiranju predjela između Vratna Atrmca, Ormuža, i Dubrave u ljetu 1912. Vijesti geolog. povjer. za kr. Hrv. Slav. Knj. III — IV. Zagreb, 1914.
5. Izvješće o preglednom agrogeološkom kartiranju god. 1913. Vijesti geolog. povjer. za kr. Hrv. Slav. Knj. III — IV. Zagreb, 1914.
6. Istraživanja tla. Polj. glasnik III. 3 Novi Sad, 1923.
7. Profesor Šandor (portre). Glasnik, Hrvatsko-prirodoslovnog društva XXXIV, 2. Zagreb, 1927.
8. Pitanje poljoprivrednih ustanova. Poljoprivredni glasnik. VII Novi Sad, 1927.
9. Aciditet zemlje i poljoprivredna praksa. Poljoprivredni glasnik 18. Novi Sad, 1928.
10. Istraživanje Ličke vrištine. Glasnik, Min. poljoprivrede, 5. 25. Beograd, 1929.
11. Alkalijske zemlje i njihova melioracija. Polj. glasnik X. 5/6. Novi Sad, 1930.
12. Alkalijske zemlje u Vojvodini; Glasnik Ministarstva poljoprivrede 35, Beograd, 1930.
13. Alkalijske zemlje u Vojvodini. Glasnik ministarstva poljoprivrede IX. 35, Beograd, 1931.
14. Ing. B. Jarakula: Plodna zemlja (prikaz). Agronomski glasnik, III. 2. Zagreb, 1932.
15. Brza metoda određivanja dušika u tlu. Agrohemija 2. Beograd, 1968.

Zadnji rad je u originalu napisan na engleskom. Prikazao mu je primjenu pozornost među pedolozima.

Dr ing. Armin Mosković je ime koje se u zadnjim jugoslavenskim pedološkim kongresima čuje. Melioracije vriština, slatina zaslanjenih tala i problem suvremene pedofizičke su vezane za njegov rad. U pogledu pedofizičke mogli bi ga uvrstiti u osnivača (pionira) pedofizike u nas. Suvremen je još, jer taj problem prati naš problem u vezi melioracije tala uopće.

Neka je slava pokojniku

Prof. dr Josip Kovačević